

Scenariusz 13

Temat: Odpowiedzialność karna nieletnich za popełnione czyny karalne

Czas trwania: 2 x 45 minut

Uczestnicy: uczniowie klas gimnazjalnych

Cel zajęć:

- Zapoznanie uczniów z definicjami i pojęciami: nieletni (w 4 aspektach), czyn karalny, małoletni;
- Zapoznanie uczniów z najczęściej popełnianymi czynami karnymi przez nieletnich;
- Zapoznanie uczniów ze środkami, które może zastosować Sąd dla Nieletnich wobec sprawcy czynu karnego;
- Zapoznanie uczniów z konsekwencjami prawnymi za popełniane czyny;
- Zaprezentowanie uczniom sposobów unikania zagrożeń oraz sposobów jak nie stać się ofiarą przestępstwa;
- Wskazanie możliwości uzyskania pomocy w przypadku stania się ofiarą przestępstwa;

Metody i formy pracy:

1. Studium przypadku;
 - Praca w grupach;
2. „Burza mózgów”;
 - Prezentacja pracy grupy przez jej lidera;
3. Mini wykład;
4. Dyskusja moderowana przez nauczyciela;

Pomoce:

Arkusze papieru, flamastry,

Przebieg zajęć:

1. Nauczyciel sprawdza listę obecności oraz zapoznaje uczniów z tematem i krótko omawia przebieg lekcji;
2. Nauczyciel informuje uczniów, że zajęcia poświęcone są odpowiedzialności karnej nieletnich za popełnione czyny oraz wypracowaniu zasad - jak nie stać się ofiarą przestępstwa oraz co robić w przypadku stania się ofiarą przestępstwa;
3. Nauczyciel w formie mini wykładu wyjaśnia pojęcia i definicje: nieletni (w 4 aspektach), czyn karalny, małoletni;
4. Nauczyciel na forum klasy zadaje pytanie: „Co to jest demoralizacja?”, „Kiedy mówimy, że młoda osoba jest zdemoralizowana - jakie zachowania i czyny o tym świadczą?”; Uczniowie spontanicznie odpowiadają na pytania; Nauczyciel podsumowuje odpowiedzi uczniów;
5. Nauczyciel omawia najczęściej popełniane czyny karalne przez nieletnich (bójka i pobicie, kradzież, kradzież z włamaniem, rozbój, wymuszenie rozbójnicze, kradzież rozbójnicza, groźba karalna, niszczenie mienia) na podstawie wybranych artykułów z kodeksu karnego (158, 278, 279, 280, 281, 282, 190, 288) oraz przygotowanych 9 „historii z życia”;
6. Nauczyciel wymienia i omawia środki, które może zastosować Sąd dla Nieletnich wobec sprawcy czynu karalnego (udzielić upomnienia, zobowiązać do określonego postępowania, ustanowić nadzór odpowiedzialny rodziców lub opiekuna, ustanowić nadzór organizacji młodzieżowej lub innej organizacji społecznej, zakładu pracy albo osoby godnej zaufania – udzielających poręczenia dla nieletniego, zastosować nadzór kuratora, skierować do ośrodka kuratorskiego, a także do organizacji społecznej lub instytucji zajmujących się pracą z nieletnimi o charakterze wychowawczym, terapeutycznym lub szkoleniowym, po uprzednim porozumieniu się z tą organizacją lub instytucją, orzec zakaz prowadzenia pojazdów, orzec przepadek rzeczy uzyskanych w związku z popełnieniem czynu karalnego, orzec umieszczenie w rodzinie zastępczej, odpowiedniej placówce opiekuńczo -wychowawczej albo ośrodka szkolno-wychowawczym, orzec umieszczenie w zakładzie poprawczym,

umieszczenie nieletniego w szpitalu psychiatrycznym lub innym odpowiednim zakładzie leczniczym, zastosować inne środki zastrzeżone w niniejszej ustawie do właściwości sądu rodzinnego, jak również zastosować środki przewidziane w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym);

7. Nauczyciel dzieli uczniów na 9 grup. Każda grupa dostaje arkusze papieru oraz kolorowe flamastry z wybraną kategorią przestępstwa. Uczniowie pracują w grupach i opracowują odpowiedzi na pytania, które nauczyciel zapisuje na tablicy:

- jak uniknąć danego rodzaju przestępstwa... ?
- jak nie stać się ofiarą takiego przestępstwa.... ?
- co zrobić w przypadku stania się ofiarą przestępstwa... ?
- gdzie szukać pomocy jeśli stałeś/-aś się ofiarą przemocy?

Uczniowie opracowują odpowiedzi na pytania i zapisują je na arkuszu papieru.

Nauczyciel prosi liderów z każdej grupy o przeczytanie przydzielonego przestępstwa i odpowiedzi na zapisane na tablicy pytania.

Nauczyciel w formie mini wykładu systematyzuje wiedzę na temat jak unikać zagrożeń, jak nie stać się ofiarą przestępstwa, co zrobić w przypadku stania się ofiarą przestępstwa gdzie szukać pomocy;

8. Podsumowanie zajęć przez nauczyciela.

Po zakończonym mini wykładzie nauczyciel podkreśla, że **nie ma uniwersalnych rad, dzięki którym można by ustrzec się przed przestępstwami.**

Wszystkie wskazówki przekazane podczas zajęć mają za zadanie wyrobienie w uczniach właściwych odruchów, spostrzegawczości, rozwagi, przezorności, wzajemnej asekuracji.